

Remissyttrande

Handläggare

Joacim Johannesson
Havsplaneringsenheten
joacim.johannesson@havochvatten.se

Datum 2025-12-09

Dnr 2025-003141

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten

Sammanfattning

Havs- och vattenmyndigheten avstyrker de förslag som lämnas i promemorian *Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten* med hänvisning till att frågan om vilka förändringar som kan vara lämpliga i 4. kap. miljöbalken kräver mer utvecklad genomlysning och utredning än vad som redovisas i promemorian.

Havs- och vattenmyndighetens inställning

- Utan en mer genomgripande översyn av dagens lagstiftning i 4 kap. miljöbalken och dess tillämpning, finns det en risk för fragmentering av de natur- och kulturvärden som nuvarande regelverk avser skydda.
- Hushållningsbestämmelserna i 4 kap. miljöbalken behöver ses över och aktualiseras utifrån dagens förutsättningar och samhällsbehov, de natur- och kulturvärden som behöver skyddas från påtaglig skada, samt lämplig geografisk avgränsning och verksamhetsmässig omfattning.

Synpunkter

Havs- och vattenmyndigheten instämmer i att Sveriges produktion av fossilfri el behöver öka inom ramen för ett robust kraftsystem. Havs- och vattenmyndigheten delar också bilden av att behoven ser annorlunda ut idag än när naturresurslagen med hushållningsbestämmelserna trädde ikraft 1987.

Den geografiska avgränsningen i 4 kap. 3 och 4 §§ miljöbalken grundas på en nationell helhetssyn om lämplig användning av områdena. Bestämmelserna utgör nationell planering som baseras på avvägningar som redovisas i förarbetena till naturresurslagen (1987:12). I förarbetet till lagen (prop. 1985/85 med förslag till lag om hushållning med naturresurser mm.) anger regeringen att bestämmelserna ska uttrycka ett skydd mot stora miljöstörande industrier och liknande företag med syfte att bibehålla natur- och kulturvärden. Syftet med områdena för obruten kust är att områdenas karaktär ska bibehållas i sin helhet. För högexploaterad kust är syftet att

skydda kustavsnitt som är oexploaterade. Bestämmelserna fördes in i naturresurslagen för att senare föras över till miljöbalken.

I promemorian redovisas övergripande konsekvenser av förslaget att ta bort förbudet i 3 § och förbudet mot nya platser i 4 § mot etablering av kärnteknisk verksamhet. Havs- och vattenmyndigheten menar att det först behöver genomföras en mer utvecklad genomlysning och fördjupad analys av lagstiftningen innan förbud och begränsning eventuellt tas bort. Miljöbalkens hushållningsbestämmelser behöver ses över generellt, bland annat med hänsyn till dagens samhällsbehov och behov av sektorsövergripande nationell planering. Bestämmelserna i 4 kapitlet miljöbalken behöver aktualiseras utifrån dagens förutsättningar och behov, de värden som behöver skyddas, verksamhetsmässig omfattning och geografisk avgränsning. Efter en analys kan förändringar i bestämmelserna övervägas som medger etablering av en eller flera typer av kärnteknisk verksamhet. Om förbudet hävs generellt finns en risk för en ytterligare fragmentering av de värden som nuvarande regelverk avser skydda. Ett fördjupat underlag kan visa på om, på vilket sätt, för vilken verksamhet och var ett förbud kan eller bör hävas.

Havs och vattenmyndigheten anser att den typ av avvägningar som finns uttryckta i 4 kapitlet miljöbalken även fortsatt bör göras utifrån en nationell helhetssyn och inte primärt avgöras i enskilda prövningsärenden. Den nationella planeringsnivån bör samtidigt utvecklas för att skapa bättre förutsättningar för att, utifrån dagens samhällsbehov, se till helheten i landskapet och sektorsövergripande perspektiv samt att beakta alternativa lokaliseringar och kumulativa effekter.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Anna Ledin efter föredragning av avdelningschefen Mats Svensson. I den slutliga handläggningen av ärendet har även enhetschefen Johan Stål, verksamhetsjuristen Fredrik Lindgren samt utredarna Elin Celik och Joacim Johannesson medverkat. I handläggningen i övrigt har enhetschefen Per Olsson samt utredarna Elisabeth Anderberg och Therese Söderberg deltagit.

Anna Ledin

Mats Svensson

Kopia till:

kn.me.remissvar@regeringskansliet.se